

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 februarie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 26 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015, declarat de către avocatul Darii Vladimir în numele inculpatului

Secară Ruslan Igor, născut la 24 aprilie 1992, originar și domiciliat în s.Mărândeni, r-nul Fălești.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 02.04.2014 - 26.05.2015,
2. Instanța de apel: 11.06.2015 - 30.09.2015,
3. Instanța de recurs: 11.12.2015 - 09.02.2016.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 26 mai 2015, Secară Ruslan a fost condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Secară Ruslan în beneficiul părții vătămate Stratan Ion și reprezentantul acestuia Stratan Viorica, a prejudiciului material în sumă de 2600 lei și a prejudiciului moral în mărime de 2000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Secară Ruslan, la 18 februarie 2014, ora 14.50, prin înțelegere prealabilă cu altă persoană, aflându-se în mun.Bălți, str.Păcii, în apropiere de liceul „L.Blaga” din str.Pușkin 69, mun.Bălți, avînd scopul sustragerii bunurilor minorului Stratan Ion, a.n.03.02.1999, aplicînd violență nepericuloasă pentru viața acestuia sub formă de loviturii cu palma peste față și însoțită de diverse amenințări cu răfuială fizică cauzîndu-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.80/D din 25.02.2014, vătămări corporale neînsemnate, au sustras în mod deschis de la el un telefon mobil de model „Samsung Galaxy S-3” la prețul de 8629,5 lei, în care era introdusă o cartelă SIM Orange cu nr.068266351 la prețul de 50 lei și o husă din piele de culoare neagră pentru telefon mobil la prețul de 120 lei, cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile, în sumă totală de 8779,5 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și avocatul V.Darii în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui R.Secară să-i fie stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu sau fără amendă, deoarece

limita minimă a pedepsei este de 5 ani închisoare, dar nu 3 ani și 6 luni cum i-a fost stabilită de către instanță; instanța aplicând inculpatului pedeapsa în baza art.187 alin.(2) Cod penal nu s-a expus cu privire la pedeapsa complementară, prevăzută expres de această normă;

- avocatul V.Darii în numele inculpatului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acestuia să-i fie aplicată o pedeapsă cu suspendarea executării ei condiționate pe termen de probă, pe motiv că instanța la stabilirea pedepsei fără careva motive a indicat că inculpatul a comis infracțiunea în stare de recidivă, deși a constatat că infracțiunea în prezenta cauză a fost comisă la 18.02.2014, iar sentința precedentă a fost pronunțată la 04.02.2014, astfel că la momentul comiterii noii infracțiuni, această sentință nu era definitivă, iar ulterior a fost executată, deci, la 26.05.2015, inculpatul nu avea antecedente penale; prejudiciul încasat de la inculpat nu poate fi acceptat, pe motiv că telefonul mobil a fost restituit părții vătămate, iar ecranul după cum s-a stabilit, era defectat încă din anul 2013, astfel că suma încasată de la inculpat este prea mare, ținând cont de starea lui materială, că este bolnav, mai are trei frați minori și părinții care sînt bolnavi, inculpatul și-a făcut concluziile necesare, astfel că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul avocatului V.Darii și admis apelul procurorului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care R.Secară a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă, în penitenciar de tip semiînchis. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că pedeapsa stabilită de către prima instanță nu se încadrează în limitele prevăzute de lege, deoarece art.187 alin.(2) Cod penal, infracțiune reținută în sarcina inculpatului R.Secară, prevede pedeapsa închisorii de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale, astfel că prima instanță aplicîndu-i inculpatului pedeapsa închisorii de 3 ani și 6 luni, a stabilit o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă.

La fel, instanța de apel a menționat că, prima instanță, la numirea pedepsei nu a reținut careva circumstanțe excepționale, care i-ar fi permis aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, nu a fost încheiat acord de recunoaștere a vinovăției și nici nu s-a solicitat examinarea cauzei conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, care ar permite aplicarea unei pedepse mai blînde.

Prin urmare, instanța de apel, luînd în considerație prevederile art.61, 75 Cod penal privitor la scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare a acesteia, a considerat necesar a corecta eroarea comisă de prima instanță și a-i stabili inculpatului pedeapsa cu închisoare în limita minimă prevăzută de lege, cu executarea ei reală și fără amendă, avînd în vedere situația materială a inculpatului, totodată ținînd cont de persoana acestuia, care nu este la prima abatere de la lege, anterior fiind condamnat, de faptul că se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza „Retard mental moderat”, că deține gradul II de invaliditate din copilărie.

Instanța de apel a respins argumentul avocatului referitor la faptul că prima instanță a invocat prevederile art.34 Cod penal, fără careva motivare, deoarece de fapt prima instanță nu a reținut în acțiunile inculpatului starea de recidivă, iar în partea descriptivă greșit a indicat, că se conduce de prevederile art.34 Cod penal, după cum

greșit a indicat și art.509 Cod de procedură penală, dat fiind că cauza nu s-a judecat și sentința nu a fost adoptată în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției.

De asemenea, a fost respins argumentul avocatului cu privire la acțiunea civilă pe motiv că cheltuielile solicitate de către partea vătămată au fost confirmate în prima instanță de către aceasta prin anexarea la materialele cauzei a certificatului care confirmă prețul de efectuare a lucrărilor de reparație a telefonului mobil „Samsung Galasy S-3” în sumă de 2600 lei (f.d.155, v.1). Pe lângă prejudiciul material, părții vătămate minore S.Stratan, i-a fost cauzat și un prejudiciu moral exprimat atât prin violența psihică, cât și cea fizică, fiindu-i înjosită onoarea și aducându-i atingere demnității acestuia, care a suportat o stare de stres, circumstanțe care sînt legate de suferințe morale. Astfel, cuantumul prejudiciului moral încasat în sumă de 2000 lei este suficient și real.

5. Împotriva hotărîrilor nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul V.Darii în numele inculpatului R.Secară care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor nominalizate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri cu aplicarea pedepsei închisorii cu suspendarea condiționată a executării ei, pe motiv că instanțele de judecată incorect i-au aplicat pedeapsa închisorii reale inculpatului ignorînd prevederile art.75 Cod penal; nu au fost luate în considerație toate circumstanțele cauzei, situația materială a familiei acestuia, că este bolnav, că în familie mai are trei frați minori și părinții bolnavi, a încercat să se împace cu partea vătămată, să recupereze prejudiciul material, iar luînd în considerație toate circumstanțele atenuante prezente în cauză, inculpatul merită o pedeapsă mai blîndă.

6. Judecînd recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal consideră că recursul declarat de avocatul V.Darii urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit recursului ordinar declarat de avocatul V.Darii în numele inculpatului, acesta a invocat ca temei de casare a hotărîrilor judecătorești art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, argumentînd că dînsul este de acord cu încadrarea juridică a faptelor comise de inculpat, dar nu este de acord cu pedeapsa aplicată, apreciind-o prea aspră, la care instanțele de fond nu au ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, nu au respectat criteriile generale de individualizare a acesteia, ceea ce este neconform scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Conform art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs conchide că, motivele invocate de recurent referitor la individualizarea pedepsei, sînt întemeiate.

Verificînd legalitatea hotărîrilor atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal consideră că vinovăția inculpatului R.Secară în săvîrșirea infracțiunii imputate este pe deplin stabilită, iar calificarea acțiunilor acestuia este corectă și corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă la aplicarea măsurii de pedeapsă nu au fost luate în considerație prevederile art.61, 75 alin.(1) Cod penal.

Conform acestor prevederi legale, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane. Persoanei recunoscute vinovată de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile Codului penal.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal în special, a prevederilor art.90 Cod penal.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că atît prima instanță, cît și instanța de apel, la individualizarea pedepsei inculpatului R.Secară, nu a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus.

Aplicîndu-i inculpatului pedeapsa de 5 ani închisoare, instanțele au reținut caracterul prejudiciabil al infracțiunii comise, că părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material ce nu a fost recuperat de inculpat, în urma căruia au concluzionat că reeducarea și corectarea acestuia nu este posibilă fără izolare de societate, menționînd că nu există temeiuri pentru aplicarea art.90 Cod penal.

Totodată, instanțele nu a luat în considerație că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer în cele comise, dorește să recupereze prejudiciul material cauzat părții vătămate, antecedentul penal anterior este stins, că este invalid de gradul II din copilărie, de starea lui materială și familială, în care la fel sînt bolnavi fratele și tatăl, care sînt invalizi de gradul II.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal conchide că de către instanțele de fond în privința lui R.Secară s-a aplicat o pedeapsă care nu corespunde cerințelor legii, nu este echitabilă, prin ce s-a comis o eroare de drept, care poate fi, și urmează a fi corectată de către instanța de recurs.

Conform deciziei instanței de apel, pentru fapta comisă inculpatului R.Secară i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție, ținînd seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, iar aceasta conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvîrșirii unei infracțiuni grave, astfel că în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Mai mult, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvîrșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Prin urmare, reținînd acel fapt că atît prima instanță, cît și cea de apel au reținut în seama inculpatului doar circumstanțe atenuante, care au fost enumerate mai sus, iar circumstanțe agravante lipsesc, și avînd în vedere principiul prevăzut în art.4 Cod penal – umanismul legii penale, cît și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu este rațional ca R.Secară să execute pedeapsa închisorii stabilită și va aplica prevederile art.90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probă, deoarece careva interdicții la aplicarea normei date nu sînt.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrile instanțelor de fond, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, Colegiul penal conchide că eroarea comisă de instanțele de fond urmează a fi corectată, prin admiterea recursului ordinar declarat, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, în latura stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, prin care executarea pedepsei principale sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fără amendă, stabilită de instanța de apel în privința lui R.Secară, va fi suspendată condiționat, în baza art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 ani.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.1), 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Darii Vladimir în numele inculpatului Secară Ruslan, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015, în partea stabilirii pedepsei lui Secară Ruslan, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărîre, după cum urmează:

Secară Ruslan se consideră condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.b), e), f) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare.

Potrivit art.90 Cod penal, se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite lui Secară Ruslan pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

Se dispune eliberarea imediată a lui Secară Ruslan din instituția penitenciară în care își execută pedeapsa, dacă nu execută o altă pedeapsă a închisorii în baza altor hotărîri judecătorești.

Secară Ruslan s-a aflat în stare de arest de la 18 februarie 2015 pînă la 27 februarie 2015 și de la 26 mai 2015 pînă la 09 februarie 2016, inclusiv.

Celelalte dispoziții ale hotărîrilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 01 martie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun